

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний педагогічний університет
імені Г.С. Сковороди

**ЗАСОБИ НАВЧАЛЬНОЇ
ТА НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ**

*Збірник наукових праць
Випуск 32*

За загальною редакцією
проф. В.І. Євдокимова і проф. О.М. Микитюка

Харків 2010

УДК 373.1+378.147
ББК 74.202+74.580.2
3-23

Затверджено постановою президії ВАК України
від 10 лютого 2010 р. № 1-05/1

Рекомендовано до друку вченою радою Харківського
національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
(протокол № 6 від 25.06.2010 року)

Редакційна колегія:

Євдокимов В.І. — перший проректор Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, д-р пед. наук, проф., зав. кафедри теорії і методики професійної освіти, чл.-кор. АПН України;

Микитюк О.М. — проректор з наукової роботи Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, д-р пед. наук, проф., зав. кафедри анатомії та фізіології людини, акад. Міжнародної кадрової академії;
Білоцерківський В.Я. — д-р іст. наук, проф. кафедри історії України Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Золотухіна С.Т. — д-р пед. наук, проф., завідувач кафедри загальної педагогіки та педагогіки вищої школи Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Дмитренко Т.О. — д-р пед. наук, проф. кафедри соціальної педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;
Нечипоренко Л.П. — д-р пед. наук, проф., зав. кафедри педагогіки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна;

Подберезький М.К. — проректор з науково-педагогічної роботи, д-р пед. наук, проф., директор Науково-дослідного інституту педагогіки та психології імені В.О. Сухомлинського Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

Процевський О.І. — д-р юрид. наук, проф., зав. кафедри цивільно-правових дисциплін, господарського та трудового права Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди, акад. Міжнародної кадрової академії.

Засоби навчальної та науково-дослідної роботи: Збірник 3-23 наукових праць / За заг. ред. проф. В.І. Євдокимова і проф. О.М. Микитюка / Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди. — Харків: Вид. група «Основа», 2010. — Вип. 32. — 176 с.

У збірнику висвітлено проблеми організації навчальної та науково-дослідної роботи викладачів, докторантів, аспірантів та студентів у педагогічному вищому навчальному закладі, відображено результати наукових досліджень та методичних розробок.

Матеріали збірника становлять інтерес для широкого кола науковців.

УДК 373.1+378.147
ББК 74.202+74.200.24

© Харківській національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди, 2010